

DE AFSLUITING VAN HET ONZE VADER

Als in een drukbezochte Avondwake of Uitvaart het Onze Vader hardop wordt gebeden dan doet bijna iedereen mee tot aan de woorden 'en verlos ons van het kwade' (meestal gevolgd door: Amen). Het wordt stil en de priester gaat bijna alleen verder met: 'Want van u is het koninkrijk en de kracht en de heerlijkheid in eeuwigheid. Amen'. Deze laatste regel kennen de meeste mensen niet. Bij het leren van het Onze Vader hebben ze dat (thuis en op school) ook nooit geleerd, ik ook niet. Het Onze Vader is het gebed dat Jezus aan zijn leerlingen gegeven heeft toen ze Hem vroegen hoe ze moesten bidden. Het is gebaseerd op de volgende tekst uit het evangelie van Matteus (Willibrordvertaling) als Jezus zegt: Jullie moeten zo bidden:

“Onze Vader in de hemel, Uw Naam worde geheiligd, uw koninkrijk kome, uw wil geschiede, op aarde zoals in de hemel. Geef ons vandaag het nodige brood, en vergeef onze schulden, zoals wij ook wij hebben vergeven wie schulden heeft bij ons. En breng ons niet in verleiding, maar red ons van het kwaad”. (Het evangelie van Lucas kent een kortere versie).

In de oude Bijbelhandschriften komen de woorden 'Want van u is het koninkrijk en de kracht en de heerlijkheid in eeuwigheid' niet voor. Deze zin als afsluiting van het Onze Vader komt voor in de Didachè.

De Didachè (d.w.z. onderricht) is een vroeg-christelijk geschrift dat geschreven is in de tweede helft van de eerste eeuw na Christus en dat in 1873 teruggevonden is in een klooster in Jeruzalem. Het geschrift geeft aanwijzingen over de goede en de slechte weg die een christen kan volgen, met richtlijnen voor o.a. het dopen, het vasten, de eucharistie en het liturgisch gebed met de aanbeveling om drie keer per dag het Onze Vader te bidden.

De woorden 'Want van u is het koninkrijk....' is een later toegevoegde afsluiting van het Onze Vader en heeft de vorm van een lofprijzing (doxologie). Wanneer het Onze Vader gebruikt wordt als onderdeel van de liturgie wordt de lofprijzing meestal wel afgedrukt, maar de meeste moderne Bijbelvertalingen laten deze woorden weg of plaatsen ze tussen haakjes. Ook in het Pater Noster, het gezongen Onze Vader in het Gregoriaans, kent deze afsluiting niet. Het zijn geen woorden van Jezus zoals opgetekend door de evangelisten Matteus en Lucas. Na het Tweede Vaticaans Concilie (1962-1965) is de oude lofprijzing in de katholieke versie van het Onze Vader opgenomen. In de protestantse versie komt deze afsluiting reeds voor in de oude Statenvertaling van 1637.

SV

In: Het Andreasblad nr. 14, 24 augustus 2019